

Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac) föreskrifter om taxametrar;

beslutade den 24 mars 2016.

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac) föreskriver¹ följande med stöd av 8 kap. 1 § taxitrafikförordningen (2012:238).

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om krav på och kontroll av taxametrar. Föreskrifterna innehåller också bestämmelser om skyldigheter för ekonomiska aktörer och taxameteranvändare.

Särskilda instrumentspecifika krav på taxametrar finns i bilagan till dessa föreskrifter.

De tekniska kraven omfattar inte krav på distanssignalgeneratorer.

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter används ord och begrepp i den betydelse som anges i 1 kap. 5 § Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac) föreskrifter (STAFS 2016:1) om mätinstrument.

Dessutom avses i dessa föreskrifter med

1. *taxameter*: en anordning som tillsammans med en signalgenerator blir ett mätinstrument och som
  - a) mäter varaktighet och beräknar avståndet på basis av en signal som ges från en distanssignalgenerator, och
  - b) beräknar och visar också den färdavgift som ska betalas för transporten, baserad på den beräknade sträckan och den uppmätta färdtiden.
2. *tillsatsanordning*: en anordning som kopplas till en taxameters gränssnitt t.ex. för utskrift av kvitton, fakturaunderlag, körpassrapporter och kontrollrapporter eller för avläsning av kort,

---

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/32/EU av den 26 februari 2014 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om tillhandahållande på marknaden av mätinstrument (omarbetning), i lydelsen enligt kommissionens direktiv (EU) 2015/13.

3. *färdavgift*: hela det belopp som ska betalas för en färd baserat på en fastställd grundavgift eller färdens sträcka eller varaktighet; i färdavgiften ingår inte tillägg för extra tjänster,

4. *brytpunktshastighet*: det hastighetsvärde som erhålls genom att timtaxan divideras med kilometertaxan,

5. *normal beräkningsmetod S (tillämpning av enkeltariff)*: avgiftsberäkning som grundas på tillämpning av timtaxan under brytpunkten och tillämpning av kilometertaxan över brytpunkten,

6. *normal beräkningsmetod D (tillämpning av summatariff)*: avgiftsberäkning som grundas på en kombination av timtaxan och kilometertaxan under hela färden. summatariff),

7. *driftsinställning*: olika inställningar för taxameterens olika beräkningar; driftsinställningarna kan särskiljas genom följande angivelser.

a) "Ledig": den inställning där avgiftsberäkningen är avstängd,

b) "Upptagen": den inställning där avgiftsberäkningen sker på grundval av en eventuell grundavgift och en taxa för den tillryggalagda sträckan eller tiden, och

c) "Stoppad": den inställning där den avgift som ska betalas för färden anges och åtminstone den avgiftsberäkning som grundas på tid är frånkopplad.

De ekonomiska aktörernas skyldigheter

3 § En ekonomisk aktör får endast tillhandahålla en taxameter på marknaden eller släppa ut den på marknaden för att användas i taxitrafik enligt taxitrafiklagen (2012:211) om den är försedd med CE-märkning och metrologisk tilläggsmärkning enligt 4 kap. 14–25 §§ STAFS 2016:1 om mätinstrument och uppfyller kraven för att få förses med sådan märkning, inklusive kraven i bilagan till dessa föreskrifter. Den ska också uppfylla kraven i 9 och 10 §§.

4 § Tillverkaren ska säkerställa att kraven är uppfyllda genom att låta en taxameter genomgå något av följande förfaranden för bedömning av överensstämmelse, som de beskrivs i bilagorna B, D, F och H1 till STAFS 2016:1 om mätinstrument.

1. B + F,
2. B + D eller
3. H1

5 § Utan hinder av 3 § får en ekonomisk aktör visa en taxameter, som inte överensstämmer med bestämmelserna i dessa föreskrifter, på mässor och utställningar, vid demonstrationer och liknande. I sådana fall ska det tydligt och klart anges att den inte överensstämmer med de krav som det hänvisas till i 3 och 7 §§ och att den inte får tillhandahållas på marknaden, utsläppas på marknaden eller tas i bruk förrän den uppfyller kraven.

6 § Bestämmelser i övrigt om skyldigheter för ekonomiska aktörer finns i 3 kap. STAFS 2016:1 om mätinstrument.

Användarnas skyldigheter

7 § En taxameter får inte tas i bruk i taxitrafik i Sverige enligt taxitrafiklagen (2012:211) om den inte uppfyller kraven i 8–10 §§.

8 § Taxametern ska vara försedd med CE-märkning och metrologisk tilläggsmärkning enligt 4 kap. 14–25 § STAFS 2016:1 om mätinstrument samt uppfylla de krav som gäller för att en taxameter ska få förses med sådan märkning.

9 § En taxameter ska vara konstruerad för de temperatur- och fuktförhållanden i vilka den avses användas. Som lägsta krav gäller att den ska vara konstruerad för kondenserande luftfuktighet och klara en övre temperaturgräns på 55 °C samt en undre temperaturgräns på - 25 °C.

10 § För att en taxameter ska få tas i bruk i taxitrafik ska en tillsatsanordning vara kopplad till dess gränssnitt enligt vad som föreskrivs i Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac) föreskrifter och allmänna råd (STAFS 2012:5) om tillsatsanordningar till taxametrar. Genom en skyddad inställning ska taxametern automatiskt hindras att fungera, om föreskrivna tillsatsanordningar saknas eller inte fungerar korrekt.

Bestämmelser i övrigt om användning av taxameterutrustningar finns i föreskrifter meddelade av Transportstyrelsen med stöd av 8 kap. 2 § taxitrafikförordningen (2012:238).

Övrigt

11 § Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll kan, i enskilda fall och om det finns särskilda skäl, medge undantag från tillämpningen av dessa föreskrifter.

1. Denna författning träder i kraft den 20 april 2016.
2. Genom författningen upphävs styrelsens föreskrifter och allmänna råd (STAFS 2006:11) om taxametrar.
3. Intyg som utfärdats i enlighet med STAFS 2006:11 om taxametrar ska vara giltiga enligt den nya författningen.
4. Utan hinder av denna författning får en taxameter släppas ut på marknaden och tas i bruk även om den inte uppfyller de krav som det hänvisas till i 3 och 7 §§, förutsatt att den uppfyller kraven i Vägverkets föreskrifter (VVFS 1999:177) om taxitrafik. Detta undantag gäller endast så länge som taxameterns typgodkännande är giltigt och taxametern omfattas av ett gällande beslut om märkningstillstånd, dock i vart fall inte längre än till den 30 oktober 2016.

På Swedacs vägnar

PETER STRÖMBÄCK

Magnus Danielsson

Särskilda krav på taxametrar

KONSTRUKTIONSKRAV

1. Taxametern ska vara konstruerad så att den mäter färdsträckan och färdens varaktighet.
2. Taxametern ska vara konstruerad så att den beräknar och visar avgiftens storlek. Taxametern ska även vara konstruerad så att den slutliga avgiften för färden visas i driftsinställningen "Stoppad".
3. En taxameter ska kunna tillämpa de normala beräkningsmetoderna S och D. Det ska vara möjligt att välja mellan beräkningsmetoderna med en skyddad inställning.
4. En taxameter ska kunna visa följande uppgifter genom ett eller flera lämpliga skyddade gränssnitt.
  - Driftsinställning: "Ledig", "Upptagen" eller "Stoppad".
  - Ackumuleringsuppgifter enligt punkt 15.1.
  - Allmän information: konstanten för distanssignalgeneratoren, skyddsdatum, taxiidentifikation, realtid, tariffidentifikation.
  - Information om färdavgiften för en transport: totalbelopp, färdavgift, beräkning av färdavgiften, tilläggsavgift, datum, starttid, sluttid, färdsträcka.
  - Tariffinformation: tariffparametrar.
5. Vid behov ska det vara möjligt att ställa in taxametern för konstanten för distanssignalgeneratoren som ska vara ansluten och att skydda denna inställning.

SPECIFICERADE DRIFTSFÖRHÅLLANDEN

- 6.1 Den mekaniska miljöklassen som tillämpas är M3 så som denna klass definieras i avsnitt 1.3.2 a) i bilaga 1 till Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll föreskrifter (STAFS 2016:1) om mätinstrument.
- 6.2 Tillverkaren ska ange de specificerade driftsförhållandena för instrumentet, särskilt:
  - ett minsta temperaturområde på 80 °C för den klimatmässiga miljön,
  - de gränser för likströmsförsörjningen som instrumentet har konstruerats för.

STÖRSTA TILLÅTNA FEL

7. Största tillåtna fel är med undantag av de fel som beror på att taxametern används i en taxi:
- För tid som förflutit: $\pm 0,1$ %
minsta värde på största tillåtna fel: 0,2s
  - För tillryggalagd sträcka: $\pm 0,2$ %
minsta värde på största tillåtna fel: 4 m
  - För beräkning av färdavgiften: $\pm 0,1$ %
minimum, inklusive avrundning: motsvarande den minsta siffran i avgiftsangivelsen.

TILLÅTEN EFFEKT AV STÖRNINGAR

8. **Elektromagnetisk tålighet**

- 8.1 Tillämplig elektromagnetisk klass är E3 så som denna klass definieras i avsnitt 1.3.3 a) i bilaga 1 till STAFS 2016:1 om mätinstrument.
- 8.2 De största tillåtna fel som anges i punkt 7 ska även gälla i närvaro av elektromagnetiska störningar.

STRÖMFÖRSÖRJNINGSFEL

9. Om strömförsörjningen sjunker till ett värde som underskrider den undre driftsgräns som tillverkaren angett, ska taxametern
- fortsätta att fungera korrekt eller återta sin korrekta funktion utan att ha förlorat några uppgifter som var lagrade i det ögonblick då strömförsörjningsfelet uppstod om felet är tillfälligt, dvs. under förutsättning att motorn startas igen,
  - avbryta den befintliga mätningen och återgå till "Ledig"-läget om strömförsörjningen är ur funktion en längre period.

ÖVRIGA KRAV

10. Villkoren för kompatibilitet mellan taxametern och distanssignalgeneratorm ska anges av tillverkaren av taxametern.
11. Om det är en tilläggskostnad för en extra tjänst som förs in av föraren manuellt, ska denna inte vara medräknad i den visade färdavgiften. Taxametern kan emellertid i sådant fall tillfälligt visa hela färdavgiften inklusive tilläggskostnaden.

12. Om avgiften beräknas enligt beräkningsmetod D får en taxameter vara försedd med ett extra visningsläge där endast tillryggalagd sträcka och färdens varaktighet visas i realtid.
13. Alla värden som visas för passageraren ska kunna identifieras på lämpligt sätt. Dessa värden liksom deras identifiering ska vara tydligt läsbara i dagsljus och nattetid.
- 14.1 Om den färdavgift som ska betalas eller de åtgärder som ska vidtas mot be-
dräglig användning påverkas genom att föraren väljer bland färdiga inställ-
ningar eller genom fri datainmatning, ska det vara möjligt att skydda instru-
mentets inställningar och inmatade data.
- 14.2 De skyddsmöjligheter som finns i en taxameter ska vara sådana att det är möj-
ligt att separat skydda inställningarna.
- 14.3 Bestämmelserna i punkt 8.3 i bilaga 1 till STAFS 2016:1 om mätinstrument
ska också tillämpas på tarifferna.
- 15.1 En taxameter ska vara försedd med ackumuleringsregister som inte går att
nollställa för följande värden.
- Taxins totala färdsträcka.
  - Taxins totala färdsträcka i driftinställningen ”Upptagen”.
  - Det totala antalet körningar.
  - Det totala belopp som påförts som tilläggsavgifter.
  - Det totala belopp som påförts som färdavgifter.
- De ackumulerade värdena ska inkludera de värden som lagrats enligt kravet i
punkt 9 under strömförsörjningsbortfall.
- 15.2 Om strömförsörjningen till en taxameter kopplas bort, ska de ackumulerade
värdena kunna lagras i ett år så att värdena från taxametern kan avläsas till ett
annat medium.
- 15.3 Lämpliga åtgärder ska vidtas för att hindra att de ackumulerade värdena visas
för att vilseleda passagerarna.
16. Taxorna får ändras automatiskt med beaktande av
- färdens längd,
  - färdens varaktighet,
  - tidpunkt på dygnet,
  - datum,
  - veckodag.

17. Om taxins utrustning är viktig för att taxametern ska fungera korrekt, ska taxametern vara försedd med anordningar som skyddar taxameteranslutningen till den taxi som den är installerad i.
18. För att taxametern ska kunna testas efter installationen ska den vara utrustad med möjligheten att separat testa med vilken noggrannhet tiden och sträckan kan mätas och beräkningarna kan ske.
19. Taxametern och tillverkarens installationsanvisningar ska vara så utformade att, om taxametern installerats enligt tillverkarens anvisningar, det är näst intill omöjligt att i bedrägerisyrft göra ändringar i den mätsignal som representerar den tillryggalagda sträckan.
20. Det allmänna väsentliga kravet som behandlar bedräglig användning ska uppfyllas på ett sådant sätt att kundens, förarens och hans arbetsgivares samt skattemyndigheternas intressen skyddas.
21. En taxameter ska vara konstruerad så att den utan justering håller sig inom det största tillåtna felet under ett års normal användning.
22. Taxametern ska vara utrustad med en realtidsklocka som visar tid och datum och en eller båda används för automatisk ändring av taxorna. Kraven på en realtidsklocka är följande.
  - Tidsangivelserna ska ha en noggrannhet på 0,02 %.
  - Det ska inte vara möjligt att korrigera klockan mer än 2 minuter per vecka. Korrigering för sommar- och vintertid ska utföras automatiskt.
  - Korrigering, automatiskt eller manuellt, under en färd ska inte kunna göras.
23. För värdena på tillryggalagd sträcka och den tid som förlupit ska, när de visas eller skrivs ut i enlighet med dessa föreskrifter, följande måttenheter användas.

Tillryggalagd sträcka:

- kilometer.

Tid som förlutit:

- Sekunder, minuter eller timmar som det kan vara lämpligt att beakta med hänsyn till den upplösning som krävs och behovet av att undvika missförstånd.